

Motion till riksdagen 2018/19:3115

av **Lars Hjälmered m.fl. (M, KD, C, L)**

med anledning av skr. 2018/19:135 Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utveckla en tydligare resultatredovisning när det gäller exportfrämjandet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att exportfrämjande åtgärder regelmässigt effektutvärderas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att Tillväxtverkets insatser utformas så att de kan utvärderas i hela värdekedjan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att utveckla en tydlig uppföljning och resultatredovisning av de regionala exportcentrumens fortsättning och existens och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

År 2014 tog regeringen fram en exportstrategi. Som en del av den strategin ingår regionala exportcentrum med uppdraget att vara ”en dörr in” för rådgivning av olika slag samt finansiellt stöd för att hjälpa små och medelstora företag att växa.

Riksrevisionen pekar i sin granskningsrapport av reformen bl.a. på att företagorganisationer inte har fått möjlighet att lämna synpunkter inför skapandet av regionala exportcentrum. Regeringen och Tillväxtverket har vid utformningen av reformen inte heller skapat rätt förutsättningar för utvärdering, och redovisningen motsvarar inte de förväntningar som riksdagen uttryckt inom politikområdet.

Riksrevisionen pekar på och riktar en stark uppmaning till regeringen att tydliggöra sambandet med andra åtgärder i exportstrategin, såsom Team Sweden. Detta i synnerhet

då det bakomliggande motivet till inrättandet av regionala exportcentrum var just att förbättra små och medelstora företags möjligheter att hitta rätt i främjandesystemet.

Vi anser att regeringen ska vidareutveckla hur dessa exportcentrum bäst stöttar små och medelstora svenska företag. Fler små och medelstora företag bör få hjälp att växa och utvecklas så att avsedd effekt uppnås och ingen annan.

Vid tre tillfällen har näringsutskottet i sitt betänkande NU1 kunnat konstatera att de efterlyser tydlighet från regeringen kring redovisning av resultat:

- I sin behandling av 2015/16 betänkande NU1 skriver utskottet att resultatredovisningen skulle bli mer lättöverskådlig om regeringen valde att tydligare strukturera vad som är omvärldsfaktorer, insatser och resultat.
- Vid behandlingen av betänkandet 2016/17 och 2017/18 för NU1 noterar näringsutskottet att regeringens redovisning i budgetpropositionen inte innehåller något resultat för indikationerna i avsnittet om svensk exportstrategi. Utskottet konstaterar att det i stor utsträckning saknas en tydlig redovisning av hur resultatet av utförda insatser och åtgärder bidrar till att uppnå de av riksdagen beslutade målen, vilket Riksrevisionen lyfter i sin granskningsrapport.

Vi konstaterar att regeringen i sin skrivelse 2018/19:135 skriver att man har för avsikt att utveckla resultatredovisningen som tydligare kopplar till målen för politikområdet i linje med riksdagens önskemål. Detta avser vi att följa upp.

Regeringens svar angående effektutvärdering till Riksrevisionens rapport är att det gavs ett sådant uppdrag till Tillväxtverket. Vi kan konstatera att det med all tydlighet framkommer i Riksrevisionens rapport att det inte har genomförts någon sådan effektutvärdering. Regeringen skriver även att uppdraget gavs med målet om att företagen skulle få hjälp att hitta rätt inom 24 timmar. Tillväxtverket har svarat i Riksrevisionens rapport att de gjort tester av 24-timmarskriteriet 2016 och i december 2017 och att tester planeras att genomföras 2018. Därmed kan vi konstatera att målet inte genomförts fullt ut och därmed inte heller uppnåtts.

Det är viktigt att arbetet med uppdragsmålen ges en tydlig prioritet. Tillväxtverkets huvudsakliga roll ska vara att leverera effektfulla insatser för att små och medelstora företag ska kunna få möjlighet att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt kunna och vilja sälja på en internationell marknad.

Regeringen skriver själva i sitt svar att exportstrategins mål är att öka svensk export, i absoluta tal och som andel av bnp, att öka Sveriges attraktionskraft för investeringar, kompetens och turister samt att öka andelen exporterande företag och deltagandet av svenska företag i den globala ekonomin, varav ett mål är att fler små och medelstora företag måste våga och vilja exportera. De konstaterar också i sitt svar att en vanligt förekommande synpunkt, inte minst från näringslivets företrädare, var att det fanns ett stort och bra utbud av exportfrämjande tjänster i myndigheter och offentliga organisationer, men att det var svårt, särskilt för små och medelstora företag, att veta vilken tjänst som erbjöds av vilken aktör.

Vi menar att regeringen behöver utveckla myndighetsstyrningen för att säkerställa att åtgärder leder till resultat kopplade till målen. Eftersom varken mål eller effektutvärdering skett så som avsetts, går det inte att dra några slutsatser kring om regionala exportcentrum är rätt åtgärd för att nå målet om att fler små och medelstora företag ska våga och vilja exportera mer. Här saknas fortsatt underlag för att kunna utvärdera. Mot bakgrund av detta är det ytterst viktigt att den myndighet som får ett uppdrag av regeringen tydligt redovisar mätbara uppdragsmål som motiverar den

fortsatta kursen framåt. Det är också viktigt att myndigheten får förutsättningar att utforma insatserna så att de också är möjliga att utvärdera i ett senare skede.

Regeringen har tyvärr påvisat att den i exportstrategin beslutade och genomförda åtgärden med regionala exportcentrum inte tagits till vara på ett sätt som utifrån nuvarande kunskapsläge kan sägas i tillräcklig grad stimulera fler små och medelstora företag att kunna, vilja och våga exportera mer. För att driva de regionala exportcentrumen vidare krävs en tydligare styrning från regeringen i syfte att utvärdera om resultaten uppnår målen.

Lars Hjalmered (M)

Camilla Brodin (KD)

Arman Teimouri (L)

Helena Lindahl (C)